

ker je naš mož, naše gore list, že iz osebnih simpatij moramo zastaviti za njegovo izvolitev vse svoje moči! Nikar ne pripustimo, da bi kričali naši klerikalci na dan izvolitve: Mi smo zmagali, volja naroda je zmagala — ne! — skrbeti moramo, da bo zazvenela drugačna pesem po slovenski domovini v blagor slovenskega naroda, v našo čast in v naš ponos!

Kadar pa pride zopet temu odločilnemu boju enak boj, bo naša skrb in sveta dolžnost, da bodo tudi iz ostalih kronovin, katerih učiteljstvo združuje „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“, prišli v dunajski parlament tovariši-poslanci, ki bodo odločevali o usodi avstrijskih jugoslovanskih narodov!

Pred volitvami v državni zbor.

(Dopis z Goriškega).

II.

Pred durmi so državnozborske volitve. Vse stranke širne Avstrije se gibljejo, imajo shode, na katerih pojasnjujejo svoja načela ter pobijajo delovanje in načela nasprotnikov. Na takih shodih se pretresuje smer avstrijske politike ter zasledujejo sredstva, po katerih bi si priborila stranka svojo moč ter zmagala s svojimi kandidati. Tu mi pride na misel teženje in hrepenenje po nadvladanju duhovskega stanu oz. klerikalizma čez vse druge stanove. Proti nadvladanju katerega koli stanu se moramo upreti rama ob rami vsi ostali stanovi, v prvi vrsti pa vse učiteljstvo proti nadvladanju klerikalizma, sicer je vsak učitelj v nasprotnem slučaju grobokop lastnemu stanu, državnemu šolskemu zakonu in uspešno razvijajočemu se šolstvu; zakaj pri zmagi klerikalstva bi se morali izpremeniti obstoječi šolski zakoni koj v njihovem smislu in kaj to pomeni za učiteljstvo, vprašajmo še živeče starejše tovariše, ozirimo se v one dežele, oziroma države, kjer klerikalstvo nadvladuje in ukazuje; pogledjmo na Dunaj dr. Luegerja! Kako so klerikalci zahrbtno ovajali in tožili na šolske oblasti učitelja na Brjah pri Rihembergu, kako drugega učitelja v Brdih vrgli od shoda in ga pretepli! Kaj se godi z učitelji na Kranjskem, ki ne trobijo v rog klerikalcev!

Zadnja leta so nekoji tovariši na Goriškem v tem pogledu grozno grešili. V splošni zmešnjavi ob razkolu goriških Slovencev in v velikem gmotnem pomanjkanju so nekoji najdelavnejši učitelji na Vipavskem jeli delati v smislu klerikalstva. To je bila velika zmota, katera se mora popraviti. Ako mi je katera oseba v narodno napredni stranki neljuba, ne bodem zaradi tega popustil te stranke in pobegnil k nasprotni; zaradi te ali one neljube osebe ni zatajiti svojih načel, svoje preteklosti. Pa kakor sem rekel, to je bila v splošni zmešnjavi le zmota, koja se mora popraviti. In baje se je deloma že popravila, kar nam priča enoglasna izvolitev dveh naprednih učiteljev v okraj. šol. svet, proti katerima sta „Gorica“ in „Prim. list“ toliko strupeno pisala in ju denuncirala. Takim našim nasprotnikom je treba pokazati na pravem mestu in ob svojem času, kakor zaslužijo ter jih odločno zavriniti.

Delati nam je tudi sedaj ob času volitev, delati neumorno, neustrašno; saj smo državljani, kakor vsak drugi. Okrožnic šol. oblastij ni smatrati kot prepoved, vdeleževati se volitev in posluževati se državljskih svojih pravic. Teh pravic nam ne more in ne sme po

zakonu nikdo prepovedati. Zatorej na delo, vse učiteljstvo na krov!

Učiteljstvo sme, kakor vsakdo drugi, sklicevati shode, na katerih se pogovorimo, kako je poseči v volilni boj, s katero stranko potegniti in pod kojimi pogoji. Volilno delovanje učiteljstva naj bode sicer odločno a dostojno in taktno, — pogoji primerni, dosegljivi in izpeljivi.

S katero stranko naj učiteljstvo na Goriškem sodeluje in ji pripomore do zmage, ni težko uganiti, ako pomislimo:

1. Dr. Gregorčič, „Gorica“ in „Prim. list“ ovajata učiteljstvo šol. oblastijam (Možina, Murnik, vsi zaupni učitelji pri narodno-napredni stranki).

2. Dr. Gregorčič, „Gorica“ in „Prim. list“ je na Goriškem dedščina dr. Mahnič, ki je trdil, da je več vreden en filozof po njihovem kroju nego 1000 učiteljev.

3. Dr. Gregorčič, „Gorica“ in „Prim. list“ & comp. tirajo učiteljstvo na shodih na ceste in jih pretepajo (Mlekuz v Brdih).

4. Dr. Gregorčič je sodeloval in on je bil odgovoren na zloglasnih pismih „Sloge“ na razna uredništva, s kojimi se je hotelo učiteljstvu na Goriškem zamašiti usta.

5. Učiteljstvo naj pomisli tudi, kaj ta klerikalna banda z drugimi dela, ki ne trobijo v njih rog. Na občnih zborih „Sloge“ niso pustili nobenemu do besede. Sramota!

6. Dr. Gregorčič in omenjena posvečena gospôda ovaja rodoljube sodnji in drž. pravdnistvu. Dr. Tuma in Gabersček sta v nebo kričeča slučaja!

7. Dr. Gregorčič & comp. dela popolnoma v sporazumljenju z Italijani in visoko vlado proti delavnejšim rodoljubom na Goriškem.

8. Zato tudi uničuje zavode in naprave, ki bi Slovence na Goriškem dovedli do boljše prihodnosti. Kaj vse počenjajo proti „Trgovsko-obrtni zadrugi“, proti „Ljudski posojilnici“ itd. in vendar kriče, da so oni vzdrževalci in učitelji Slovenstva na Goriškem.

9. Dr. Gregorčič & comp. so izgnali dr. Tumo iz deželnega odbora in iz zloglasne „Sloge“, kakor kakega cigana. Zasluženemu možu zadoščenje, tiranom zaslužen kazni! Ali je vprašal dr. Gregorčič dr. Tumove volilce za svet, ali niso tudi vsi Tumovi volilci s takim tiranskim postopanjem užaljeni?! Gotovo! In med temi volilci bilo je tudi Goriško učiteljstvo.

Učiteljstvo na Goriškem! Ali hočeš še dokazov, na katero stran moraš kreniti?! Menimo, da jih je dovolj. Zatorej na delo, vsi na krov! Z delom in trudom pripomoremo do zmage stranki, ki je nam bližja, ki simpatizuje z nami, ki čuti z nami, ki je naša. Ta stranka (narodno-napredna) stoji na stališču novega šolskega zakona, hoče učiteljstvu gmotno pomagati in deliti z učiteljstvom zastopstvo v deželnem in državnem zboru.

Kaj pa imamo pričakovati od klerikalcev, vidimo med drugimi v najnovejšem času na Kranjskem, kaj vse dela „Slovenec“ in „Slov. list“ proti kandidaturi g. Jelenca! — Ni dihati nam ne puste! Dovolj za zavednega učitelja!

D o p i s i .

Kranjsko.

Z Notranjskega. Dopis z Goriškega v predzadnji številki „Učit. Tovarša“ pod imenom „Razno“ nam je potisnil pero v roke, da si ga nekoliko natančneje ogledamo. Dopis, odkritosrčno priznamo, nas je prav razveselil,

zakaj v njem se zrealijo nekako one misli in ideje, za katere smo se že davno ogrevali in dali duška pri večjih priložnostih, namreč deželno-učiteljskega društva. Dobro se še spominjamo, kak odgovor smo dobili l. 1895 pri glavnem zborovanju „Zaveze“ v Novem mestu od predsednika goriškega učit. društva — torej od onega istega društva, ki je sedaj tako rekoč duša dežel. učit. društva — ko smo stavili nekak predlog, da naj se ustanove po posameznih deželah deželna učiteljska društva, kjer bi delovali skupno učitelji dveh, oziroma treh narodnosti. G. predsednik nas je tedaj zavrnil, da smo stavili pač to v svoji naivnosti, ker ne poznamo razmer, in da je ta predlog oživitviti gola nemožnost. Toda, kakor vidimo, je ona nemožnost postala možnost in danes so oni nekdanji nasprotniki navdušeni pristaši naše „prezgodnje“? Ideje. To društvo stoji po našem poznavanju popolnoma na nevtralnih narodnostnih tleh, to je, vsaka narodnost se razvijaj mirno poleg druge.* In to je edina prava pot, po katerej deluj sploh avstrijsko učiteljstvo v dosego svojih ciljev. Vendar izražamo neko željo in skoro bi smeli reči „zahtevamo“.

Ako smo prav poučeni, so si izbrali udje deželnega učit. društva za goriško in gradiščansko kot svoje glasilo „Deutsch-östr. Lehrerzeitung“ — kar je popolnoma prav; malenkost, da ta časopis malce bolj vleče na „deutsch-national“, se lahko prezre; bolj v narodnih stvareh indiferentna sta pač nemška časopisa „Der Radikale“ in „Freie Lehrerstimme“ — in v tem glasilu se objavljajo vse društva tikajoče zadeve. Ker je pa ta časopis še premalo — žal! — znan po slovenskih pokrajinah med učiteljstvom, zato sloni naša prošnja na tem, da naj se društvene zadeve objavljajo tudi v slovenskem listu „Učit. Tovarišu“ če ne že kot društveno-uradno, vsaj kot zasebno. S tem, mislimo, da ne bo niti moralno, niti gmotno trpelo, temveč naopak, društvo si pridobi med južno-avstrijsko-slovanskim učiteljstvom več simpatij in s tem se bode ta ideja združenja krepila prav vsled tega tudi po ostalih krajih, posebno, krvavo potrebna bi bila taka organizacija za Istro. In slednjič, ne stavimo si nepotrebnih plank na deželne meje! Čim širje prederejo naše ideje med svet, tem rodovitnejši bo drevo našega dela. Torej na delo!

Goriško.

Razno. Naši goriški klerikalci so bili vzeli in do sedaj tudi imeli vse naše življenje, djanje in nehanje pod svojim oblastvom. Taka španska politika pa je vsem drugim stanovom v veliko škodo in zlasti je učiteljski stan poleg samozatajevanja trpel vsled tega največjo bedo. No, kedar je stiska največja, je pomoč najbliže. Z vso močjo probujenega leva je nastopilo učiteljstvo! Brez pardona je vdarilo po laživoditeljih in zagovornikih

* Klerikalci pa to ni po volji: vsako napredno učiteljsko združenje jim dela skrbi in preglavice; oni vedo predobro, da ima goriško deželno učiteljsko društvo sedaj, ko je v njem združeno učiteljstvo vseh treh narodnosti, veliko moč; zato zahtevajo, da bi se postavilo društvo na odločno narodno podlago. Povedali smo že zadnjič, da to ni mogoče, sicer se razcepi sedanje krepko delujoče deželno učiteljsko društvo in dobiček bi imeli vsled tega le — klerikalci. Izven društva bodi vsakdo zvest sin svojega naroda in pridno neguj narodnost svojo, v združevanju med sabo pa ne smemo biti učitelji nestrpni do učiteljev drugih narodnosti. V svojih društvih in shodih imejmo pred očmi zgolj le učitelja, ne pa Slovence, Nemca, Italijana, Čeba, Poljaka itd. V svojih društvih in shodih moramo biti torej mednarodni, ako hočemo premagati mednarodni klerikalizem!

tega škodljivega sistema politikovanja, zahtevajoč za narod in zase svojih pravic. Dr. Gregorčič, ki je največ z učiteljsko pomočjo prišel do Tonklikeve dedščine, je bil sicer sprva boljši od svojega sicer skozi in skozi zagrizenega klerikalnega prednika in je tam pa tam pustil posijati kak žarek svetlobe v naše življenje. Ali polagoma se je začel vdajati besnosti klerikalnih janičarjev ter nas čimdalje bolj iznenadal s kakimi žegnanimi darovi. — Veliko pljusko je zadal svojim svobodomiselnim pristašem s tem, ker je javno na nekem shodu se izjavil, da bo njegovo politično delovanje na podlagi pastirskih listov! S tem je pokazal, kak vpliv ima ta stranka nanj in da ne samo mora, ampak tudi hoče biti orodje naših temnih politikantov.

Našega zapuščenega in pozabljenega učiteljstva pa se je ta Gregorčičeva stranka spomnila s tem, da je šla v boj za Ebenhochov šolski predlog in nam je tedaj mesto hruha — kamen nudila!

Vspritko teh nečuvnosti in preziranja in zapostavljenosti učiteljstva, je morala v tem poslednjem vzkipeti, ko bi tudi imelo polžjo kri. Toda svojim zatiralcem se le ni drznilo povedati svojih občutkov in nezadovoljstva v brk. Eden je bil pač, ki je že pred časom s svojim bistrim očesom uvidel, da zlepa se pri naših odločilnih krogih ne danič doseči. Menda je bilo 1896. l. že, ko je ta svoje bližnje kolege in somišljenike zbral, da so podpisali nekako izjavo na ime naših voditeljev in dež. poslancev. Ali naši voditelji in njih časopisi so z grozoto opisovali ta nastop, omamili in ustrašovali so maso, a pojedinci smo ostali na cedilu v svarilo in posmeh zmagovalcem.

Na videz je bil sedaj mir in učiteljstvo je dalje stradalo. Naš predbojevnik je, trudeč se ob organizaciji učiteljstva, čakal nove politike, da s ponovljenimi močmi iznova naskočimo. To pot pa je bilo učiteljstvo edino in se ni za ves vršič in vik nasprotnikov zmenilo. Počiti je moralo! Priznati so se morale pravične zahteve učiteljstva. Seveda je pri tem boju padalo na razne naslove in po raznih hrbtih in nekoji so morda po nedolžnem in vsled tujih grehov kaj vlovili. List „Soča“ je pri tem korenito izpremenil svoj takt in okoli njega se je začelo zbirati prostomisleča stranka, katere se učiteljstvo veseli, nadejajoč se boljših časov. Gregorčičeva stranka pa se je na klerikalni lestvici pospela že za klin više in se popolnem vrgla v okrilje blagoslovljenega „Prim. lista“, kamor pa zavedni učitelj ne more!

Vodja boja in pravi provzročitelj preobrata je s svojimi ožjimi somišljeniki in prijatelji, na katere med vrstami očitajoče meri zadnji dopisnik v „Uč. Tov.“, do mozga napredni in svobodomiseln.

Neopustljivo bi bilo od nas, spodkopavati narodno-napredno stranko v prilog klerikalcem, pod kojimi smo toliko let ječali. Učiteljstvo je sito prevar in robotanja. Kot privesek pa nočemo nikjer biti, ampak kot činitelj, kateri se primerno vpošтова. Najimennitnejši za kmetiskim stanom v človeški družbi je učiteljski stan. Napredna stranka na Kranjskem to uvaža in izvaja posledice. Naj naša razvijajoča se napredna stranka tudi pokaže svojo naklonjenost in dobro voljo z dejanji napram učiteljstvu in videla bo, da jo ne bomo gledali z nezaupanjem od strani, roke križem držeč. Naj nam da po vzgledu Kranjske mesto za državni in osobito za deželni zbor. Naj stori resne korake za naše gmotno stanje in vsi poročemo: Na krov! Naš dični kolega-prvoboritelj, ki si

je pri vseh nastopih in bojih za naše pravice ohranil čiste roke in vest in ki je bil vselej prvi na delu, posvetil bo tudi sedaj svojo veliko spretnost in velike duševne sile v to.*)

Istra.

„Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus“ ili „ex oro tuo iudico te“. — Jedna od ovih poslovice bila bi dostatnim odgovorom gospodinu B. Dubroviću na njegov tobožnji protuispravak u brojevima 29. i 30. „Učiteljskoga Tovariša“, kojim on ne ispravlja, nego dapace sankcionira moj ispravak.

Glede sastanka u Puli hoće da se izvuče pričom o Iliji i njegovim ulistama, ali ta priča u konkretnom slučaju vrijedi baš pišljiva boba, jer ostaje dokazano po mom ispravku, da tvrdnja g. Dubrovića e bi se u Mošćenicama t. j. kod mene zameo trag okružnici za izbor delegata k sastanku u Puli nije drugo, no prosto sumnjičenje bačeno u vjetar u nadi, da ja neću moći dokazati potvrdom c. kr. poštarskoga ureda, da sam okružnicu prosljedio bližjoj školi. Ona činjenica sama bila bi dostatna da se sudi o lealnosti nekotjih ljudi i o vođenju polemike, pošto temelj poštene polemike jest upravo lealnost.

Ali i glede deputacije u Beč pitam g. kolegu Dubrovića ovo: zašto druge okružnice koje „Učiteljsko društvo kotara Volosko“ pošilja školama kotara idu u šest primjeraka onako kako on naznačuje u br. 26. „U. T.“ na strani 233 t. j. pod f) Beruč, Mošćenice, Lovran, Poljane i Veprinac a ne onako kako on to sada navada u svom nazovu — proti ispravku u br. 29. „U. T.“ na strani 258? Znade li g. Dubrović da i c. kr. kotarsko školsko vijeće na Voloskom kada pošilja svoje okružnice drži se prvoga rasporeda t. j. počimlje sa školom u Beršecu, pak sa onom u Mošćenicama, Lovranu itd.? Ergo, kada je tako, je li čudno što kazah u br. 27. „U. T.“ da je ostalim školama kotara bila poslana jedna istovjetna okružnica u Mošćeničkoj i Lovranskoj posebna? G. Dubrović kao c. kr. poštari ili kao takov, koji je na tu službu onda aspirirao morao je znati, da je nesmisao posiljati okružnice iz Sv. Mateja za Beršec, Poljane, Veprinac, Opatija, Volosko, o mimoici Mošćenice, kao što bi nesmisao bilo posiljati jednu n. pr. iz Ljubljane za Dolnji Logatec, Hotederšič, Godovič, Idriju a mimoici Gornji Logatec. Baš za to jer znadem, da g. Dubrović znade koji su naravni putevi, za posiljanje okružnica — ja sam, uz sav njegov nazov — protuispravak, takav Toma, da ću tek onda vjerovati, da je okružnica, koja je bila poslana meni, jednaka onoj poslanoj u pet primjeraka i drugim školama kotara — kada budem sâm vidio i jednu i drugu, a ja ću lako raspoznati onu, koja je bila u mojim rukama! Što čete, takvo mnjenje ne može mi iz glave i za to, što je uredništvo „U. T.“, kojemu je g. D. poslao okružnice na uvid, propustilo, da kakvom opazkom potvrdi njihovu sličnost. To sam ja većina očekivao od uredništva „U. T.“, koje inače rado kiti opaskama dopise njegovih suradnika.

G. Dubrović kaže u br. 30. „U. T.“ na str. 266, da sam onu okružnicu predložio gg. „vjeroučiteljem na nje-

govoj (mojoj) školi, naime gg. Antonu Pužu i Vinku Dolencu“. Ja imam, da ispravim, da u ono doba g. župnik Puž nije bio učiteljem vjere u mošćeničkoj školi, pa kada sam znao i od njega dobiti prinos, znak je da sam učinio više nego je „U. d. k. V.“ preporučivalo a to je, da se okružnica „razglasi među gg. razredne učitelje, učiteljice a i gg. (značajna su ona ponovna „gg.“ Pis.) vjeroučitelje“. Kada sam dakle učinio više nego je isto „U. d. k. V.“ želilo a to u korist deputacije u Beč, tada ne znam, koliko je lealno ponovno tvrditi, da sam joj bio protivnik. U ovom slučaju, ja okružnicu ne bih bio pokazao ni g. učitelju vjere Dolencu — jer na to me „U. d. k. V.“ nije moglo dužiti, i tako priređivači deputacije ne bi bili imali ni one 4 krune a ja bih bio prištedio 11 h za poštarinu. Zašto nijesam ja doprinio prinos, kazao sam u svom ispravku u br. 27. „U. T.“ i g. Dubrović nije to pobio ako ne doskočicama i sumnjičenjem. Vara se pak g. kolega Dubrović gdje kaže, da bih bio rado vidio, da je moje ime tiskano u njegovom smislu u „U. T.“ i u „Popotniku“. Ja rado imam samo onda, kada se moje ime pogrđami uzdiže u jednom drugom časopisu, kojemu je g. Dubrović veoma blizu . . .

Kada g. Dubrović ne će, da odgovara na zadnji stavak moga ispravka u br. 27. „U. T.“, onda meni je pravo! Slivnica!

Istina je, da nijesam članom društava spomenutih od g. Dubrovića u br. 30. „U. T.“ na str. 266. Za to imam svojih opravdanih razloga, koje g. D. neću tako lako kazati — njemu ću sada kazati samo ovo: kada me je jedno od tih društava pozivalo dopisnicama da se začlanim — pošto sam u onom kotaru bio nov — zapitao sam za mnjenje jednoga u cijeloj Istri poznatoga i zaslužnoga učitelja i Hrvata a taj mi je odgovorio: „bolje je da sa onim novcem kupite postolice hčeri.“ Dalje ne idem! Međutim, da nadomjestim što za sada ne pripadam nijednomu društvu, kazat ću g. kolegi Dubroviću, da drugim načinom potpomažem školstvo, jer sam tačan pretplatnik „Učiteljskog Tovariša“, „Popotnika“ i „Učiteljskog Glasa“ a da ne spominjem druge hrvatske novine koje se nuzgredno bave i školstvom. Koliko takovih časopisa drži g. Dubrović sâm?

G. D. kao pravi klerikalac navada onu „Tko nije s nama, taj je proti nama“, ali taj navod mogao je dobro doći u vrijeme nolanskog haludera; danas je ono na vrbi svirale.

Tim bih bio gotov sa nazori — protuispravkom g. Dubrovića, jer zadnju tačku on upravlja na uredništvo „U. T.“ i ono će mu valjda i odgovoriti. Ja ću samo napomenuti, da je g. Dubrović valja da zaboravio što je otrag deset i više godina pisalo službeno glasilo „hrvatske stranke“ u poslu srećom pokojnoga Lichtensteinovog zakona. U duhu toga propaloga zakona htjelo bi se i danas raditi sa školom, bilo u općenitosti, bilo kod pojedinosti, o čem se svaki dan osvjedoča vam. S tim svršavam, te žaljem g. kolegi Dubroviću pozdrav a Vama, gospodine uredniče, pozdravlje.

Lanišće, 24. oktobra 1900.

M. Marchi.

„Obožavanje“. V „Učit. Tovarišu“ dd. 20. vinotoka št. 30 trdi B. D. od Sv. Mateja v Istri, da hrvatsko-slovenski učitelji Istre, „obožavaju“ one može, ki hodijo na katoliški shod v Ljubljano.

No, g. urednik, sedaj ste menda na jasnom, kako je v Istri.

*) Prav tako! V prilog svobodomiselnega učiteljstva in narodno-napredne stranke mu bo naš list vedno na raspolago. Torej le pero v roke in na delo! Osobnosti iz preteklosti naj se pozabijo; upoštevati je treba stvar in razmere, v katerih se nahaja učiteljstvo dandanes.

„Obožavanje“, hm! G. urednik, Vi nimate pojma, kako se to „obožava“, na kakšen način, s kakšnim postopanjem; interesantna knjiga!

Od sedaj se bomo povpraševali: Ali „obožavaš“?

Eden, ki ne „obožava“!

Prošnja. Piše se nam: Pričakujemo od B. D., ki „obožuje“ one, ki hodijo na katoliške shode, izmed kojih so tudi taki, ki kandidujejo v državni zbor, da jih povpraša (kakor to delajo učitelji v drugih deželah), kakšno stališče hočejo zavzeti na Dunaju glede učiteljskih teženj, ter da nam B. D. potem to stvar — objavi!

Društveni vestnik.

Kranjsko.

„Ljubljansko učiteljsko društvo“ priredi v soboto dne 17. listopada t. l. zabavni večer ob 8. uri zvečer v Narodnem domu (v pritlični sobi na levo) po nastopnem vzporedi: 1. Nagovor. 2. Petje — Gostje dobro došli!

Vabilo k zborovanju učitelj društva za kranjski šolski okraj, ki bo dne 19. listopada ob 2. uri popoldne v Cerkljah.

Vzpored:

1. Nagovor.
2. Hospitacija v I. razredu. Računstvo v številčnem krogu 20—30. (Gospodična Ivanka Bohinc v Cerkljah).

3. Petje.

4. Pravice učitelja. (G. Franc Luznar, Primskovo).

5. Predlogi in nasveti.

K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi

odbor.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“. List s podobami za slovensko mladino ima v 11. številki tole vsebino: Naročilo. Zložil Modest. — Zadnji cvet. Zložila Bogomila. — Moje misli. Zložil Fr. Žgur. — Pokopano. Zložila Bogomila. — Na stara leta. Spisal Leon Poljak. — Tam med brezami. Zložila Vida. — Vahčarji. Spisal Ivo Trošt. — Nagrada sebičnosti. Priobčil Peter Petrovič. — Anton Martin Slomšek. Po J. Lendovšku spisal Ladislav Ogorek. — Slovanske pravljice: Trije kraljeviči. Priobčil Nik. Vrhov. — Pouk in zabava. Razpis nagrad za troje povestij. — Drobiž. — Zvonček. Uglasbil Ferd. Juvanec. — Besedna naloga. Slike: Beračica Katarina. — Slomšek. — Kraljevič.

Za Miklavža! Podjetni narodni knjigotržec g. L. Schwentner je izdal in založil čvetero prekrasnih knjig s podobami za našo mladino. Takih knjig s podobami smo Slovenci že davno pogrešali, in kadar smo hoteli razveseliti našo mladino s kako tako knjigo, n. pr. kot Miklavževo, božično, novoletno, velikonočno ali godovno darilo, smo morali segati navadno po nemških takih knjigah. Temu nedostatku je prišel v okom g. Schwentner, zato želimo le, da bi slovenski starši prav pridno segali po teh lepih knjigah. Videli bodo, koliko lepega in nedolžnega veselja bodo napravili s temi darili svojim ljubim otročičem. Vse podobe so kar najlepše kolorirane in poleg vsake podobe pa stoji pesmica, ki se nanaša na dotično podobo. Prva knjiga obsega dvajset listov in na vsakem listu je po ena, dve ali tudi tri podobe. Ta knjiga, ki nosi naslov: „Otročičem v zabavo“ velja samo 80 h, po pošti 5 h več, ali kot leporelo 1:50 K, po pošti 30 h več. Druga knjiga: „Dobri otroci“, obsegajoča šest listov in tudi toliko podob, velja 24 h, po pošti 5 h več. Tretja knjiga: „Noetova barka“ se peča z živalstvom, n. pr. opica, slon, nosorog, tapir, nilski konj, lev itd. Vse živali, katerih je v tej knjigi nad 100, so lepo barvane. Te tri knjige so posebno pripravne za manjše otroke. „Noetova barka“ velja 1:50 K, s pošto 10 h več.

Četrta knjiga: „Sladki orehi“ se pa bavi z računstvom od 1—50 in sicer v lepih slikah in v pesniški obliki. Pri tej knjigi mora otrok že precej misliti, a ga igraje pripravljeno za računstvo. „Sladki orehi“ veljajo 1:60 K, po pošti 20 h več. Vse te knjige je za slovensko mladino priredil g. Engelbert Gangl. Slovenski starši, segajte pridno po njih, učiteljstvo jih pa priporočaj in širi med narodom, ker so res priporočila vredne.

Vestnik.

Najvišje odlikovanje. G. Ivan Tomšič, nadučitelj v Nabrežini in g. Anton Stres, učitelj v Breginju sta bila odlikovana s srebrnim križcem s krono za zasluge. Čestitamo!

Posnemanja vredno. Postojnski okrajni šolski svet je sklenil v svoji zadnji seji, da si mora vsaka šola v okraju naročiti Dimnikovo „Avstrijsko zgodovino za ljudske šole“, „Popotnik“, „Zvonček“ in „Vrtec“.

Osobne vesti. Učiteljem na ljubljanski obrtni nadaljevalni šoli so potrjeni: realčna profesorja Fr. Keller in ces. svet. Ivan Franke, učitelj risanja K. Werner, telovadni učitelj F. Brunet in ljudskošolski učitelj Iv. Krulec.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil zakonski načrt goriskega deželnega zbora glede prispevkov deželnega zaklada k okrajnim šolskim zakladom in glede uredbe učiteljskih plač.

Shod učiteljskih zaupnikov je bil 2. t. m. v Ljubljani. Povabljeni so bili le predsedniki in tajniki posameznih učit. društev. Posvetovalo se je o postopanju učiteljstva pri državnozbornih volitvah. Navdušenje je bilo veliko in sicer za kandidate narodno-napredne stranke, posebno še za kandidata V. skupine, g. L. Jelenca. Shod je bil nepričakovano dobro obiskan, dokaz, kako zelo se učiteljstvo zanima za bodoče volitve. Tako je prav! Le vsi na krov in nasprotniku, ki nas je toliko časa tiščal za tilnik — smrt.

„Rodoljub“ izhajal bo začeni s tem tednom kot tednik in sicer bo izhajal vsako soboto. Naročnina se do konca leta nič ne zviša. „Narodna tiskarna“ si je s tem naložila veliko žrtev in sme torej pač pričakovati, da bodo tudi somišljeniki po deželi storili kar mogoče, da pridobe listu čim več naročnikov. Zajedno opozarjamo, da je izšel „Volilni katekizem za slovenske kmetske volilce“ v posebnem natisu. Ta brošurica je kaj pripravno sredstvo za agitacijo, na kar posebno opozarjamo somišljenike. 100 komadov te brošurice velja s poštnino vred samo pet kron. Naj bi jih rodoljubi skupno naročili, da jih razdele med volilce, a to se mora hitro zgoditi.

„Strogo zaupno!“ Minoli teden so razposlali klerikalni kolovodje svojim zaupnikom (večinoma duhovnikom a vendar ne vsim) brošuro, katere vsebina poučuje klerikalce, kako morajo postopati pred volitvami in ob času volitev. Brošura nosi naslov: Poduk za državnozborne volitve. Spisal dr. Ivan Šusteršič. Nad naslovom stoji pa s štamplijem natisnjeno: „Strogo zaupno!“ Prihodnjič kaj več.

Brunetovo telovadbo je c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko priporočil kot pomožno knjigo vsem šolskim vodstvom in učiteljem z razpisom z dne 1. listopada 1900, št. 2269.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega. Redna seja dne 15. vinotoka in 17. vinotoka t. l. se je vršila sledeče:

Po proglasitvi sklepčnosti poročal je zapisnikar o reševanju tekočega gradiva izza zadnje seje; poročilo se je vzelo pritrjevalno na znanje.

Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Levca o stanju slovenskih in slovenskonemških ljudskih šol ljubljanskih v prošlem šolskem letu se je soglasno odobrilo in se o tem smislu